

Melodi: Sandahls kanon

En yn - ke - lig vi - sa jag bör - jar att sjung - a med an - de och
 själ och med kropp och med tung - a, med hjär - ta, med stru - pe, med hals och med
 ton om en som blev to - kig i San - dahls ka - non.

Historien om Sandahls kanon

Kapitel 1

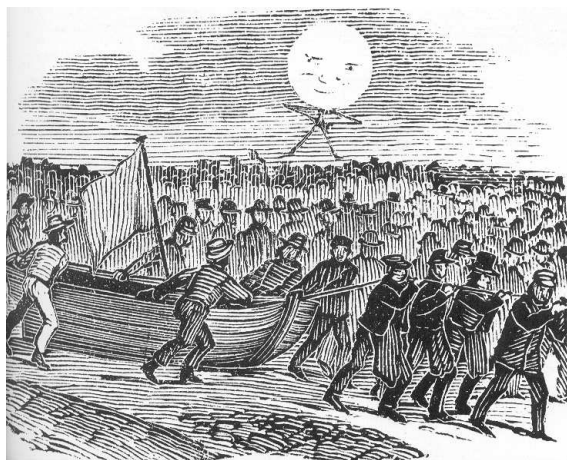
Sandahls kanon bygger på en verklig händelse som inträffade den 14 augusti 1865. I dagspressen stod att läsa om en märklig uppfinning, som mot betalning kunde beskådas vid Danviken i Stockholm.

En stor mängd åskådare samlades för att få se en nykonstruerad undervattenkanon som skulle spränga ett fartyg i luften.

Tyvärr var det hela en bluff. Uppfinningen bestod i en roddbåt med en bleckburk. Eftersom Sandahl själv inte närvarade vid evenemanget beslöt den ilska folkmassan att släpa hem båtelandet till honom.

De drog upp båten och drog den genom stadens gator i riktning mot Södermalmstorg, där Sandahl bodde. Snart hejdades man dock av polisen och i brist på andra idéer vräkte man till slut ned båten i Järngraven.

Källa: Staden sjunger Paridon von Horn - Fritz Gustaf Sundelöf

Sången

Sandahls kanon ingick i Frans Hodells lustspel Andersson, Pettersson och Lundström.

Sången dyker upp i fjärde tablåns första scen som sång nummer tolv. Här finns också en melodihänvisning: "I gnistrande vinet" etc. - känd positivvisa. Sången framförs av en positivspelare som efter framträdandet samlar in pengar i sin mössa.

Föreställningen hade urpremiär 1866 på Södra teatern och spelades 250 gånger. År 1923 hamnade stycket på vita duken med bland andra Thor Modéen och en debuterande Inga Tidblad i några av rollerna.

Frans Hodell var en av landets flitigaste och populäraste lustspelsförfattare med drygt hundra olika teaterstycken. Hodell har fått en gata uppkallad efter sig, Hodellvägen i Hägersten i Stockholm.

Kapitel 2

År 1869 byggdes på Galärvarvet i Stockholm den s.k. "Sandahls kanon". Det var en ubåt som framdrevs med handkraft men som aldrig kom så långt som till provturer. Sandahl lyckades övertala två sjömän att tillsammans med båten sänka sig under vattenytan men det var endast en kombination av tur och litet dyk djup som gjorde att sjömännen kom upp levande till ytan igen.

Efter "provet" lät de sig inte övertalas att försöka igen och "Sandahls kanon" blev aldrig mer än ett kuriöst föremål i ett av skjulen på varvet. Samma öde gick stångminbåt konstruerad av S.V.Zethelius till mötes. Hans båt fungerade visserligen någorlunda väl men både den och "Sandahls kanon" ströks ur flottans rullor i februari 1880 såsom varande fullständigt oanvändbara.

Källa: Jan-Erik Thofth - Svenska ubåtar

Sandahls kanon

Text: Frans Odell

En yn - ke - lig vi - sa jag bör - jar att sjung - a med an - de och
 själ och med kropp och med tung - a, med hjär - ta, med stru - pe, med hals och med
 ton om en som blev to - kig i San - dahls ka - non.

2. Det var just en flicka som bodde på söder
 som mistat båd' fader och moder och bröder.
 För alla var gångna till himmelens zon
 precis som åt fanders, herr Sandahls kanon.

3. Och flickan på söder hon hette Fredrika
 och plägade ofta i Dagbladet kika.
 En dag var hon inne hos hökarn i bo'n,
 och då fick hon läsa om Sandahls kanon.

4. Hon läste att den som sig ville begiva
 till Danviken skulle ett slughuvud bliva.
 Om blott man sig ställde och titta från bron,
 på båten som sprängdes av Sandahls kanon.

5. Och flickan satt på sig den sötaste minen
 och koftan och kjolen och så krinolinen.
 Och sedan till Danviken tog hon motion
 men såg varken båt eller Sandahls kanon.

6. Si, saken var den att mitt oppe i ståten,
 så kom själva fan och sig satte i båten.
 Och folket ju därför i land måste ro'n,
 sen gav de på båten Herr Sandahls kanon.

7. När detta var gjort, börja´ mängden att hurra
och sedan så gick det precis som en snurra.
Att bära framåt uti likprocession,
hin håle och båten och Sandahls kanon.
8. Men flickan hon stannade vid hospitalet,
det var ju naturligt, när allt var så galet.
Och ännu så står hon och tittar från bron,
men slug blir hon aldrig på Sandahls kanon.
9. Och denna här visan en smed haver diktat,
som uti polisen för oljud har pliktat,
för när han var ute och såg på kanon,
så var han på kulan, den dumma kalkon.

Danvikens hospital från sydost 1869 Stockholmskällan

Skånska slott och herresäten

Hjalmar Gullberg
Bengt Hjelmqvist
melodi: Sandahls kanon

På himmelen vandra sol, stjärnor och måne
och kasta sin fagraste glans över Skåne
på höga, på låga, på stort och på smått,
på statarens koja och ädlingens slott.

Se, månstrålen in genom blyrutan faller
och tecknar på golvet det järnsmidda galler.
Skön jungfrun hon drömmer i majnattens ljus
att friaren kommer till Glimmingehus.

På utflykt till Bokskogen Malmöbon glor upp
mot raden av strålande fönster på Torup.
Att smaka på kaka som bakats på spett
dig ber hennes nåd, friherinnan Coyet.

När rådjuren skymta bak´ vitgråa stammar
man ser Toppela´gård med broar och dammar.
Systemet på sprit och på skatterna stå'n
där lurar belåtet fiskalen Aschan.

Med port genom huset och gamla kanaler
lyss Skabersjö ännu till jaktens signaler.
Självs kungen i nåder far dit från sitt slott
och skjuter fasaner med grevarna Thott.

Och därefter hälsar han på baron Trolle
och jagar och spelar sin sang och sin nolle,
allt medan baronens gemål plockar gräs
åt rastupp och rashöna på Trollenäs.

Där salarna fordom ha ekat av skrammel
från sablar och sporrar, går Hans Otto Ramel.
Till sitt Övedskloster med glädje han styr
från hushållningssällskap och skogsvårdsbestyr.

Hans frände på Vidarp förväntansfullt hoppas
att storken skall komma då pilarna knoppas.
Bland rekreationsfria ayrshire-kor
patronen på Gårdstånga-Nygård sig snor.

På storkarna tro också Borgebys herre
fast de här i Skåne för vart år blir färre.
När parken vid Borgeby doftar viol
då stämmer Ernst Norlind sin tråskofiol.

På Ellinge härskar bland slotts-spökens skrangl
herr överhovstallmästaren Fredrik Wrangel.
När parken vid Ellinge doftar av slån
då stämmer om arvet man Wrangel med son.

Till lugnet och vilan från dammet och möget,
till Skåne från Stockholm far Hans Kunglig Höghet.
Han längtar till lunden där sipporna gro
och drömmer om Sundet och Sofiero.

Från trollen som dansa på sviktande gungfly
stolts riddaren rider med hornet till Ljungby.
Skön jungfrun hon frälste den junkern och då...
men det är programmet för nästa tablå.

Svenska slott och herresäten

Ejnar Westling
melodi: Sandahls kanon

Jag nu som en forntida bard tager lotten
och vill här besjunga en del utav slotten
som pryda se'n gammalt vårt älskade land
från Mälarens bygder till Öresunds strand.

Det slott som vi alla just nu mest har lust av
det är det som hyser vår lille Carl Gustaf.
Vårt Haga det sköna vid Brunnsvikens våg,
en fagrare plats fader Bellman ej såg.

På Drottningholm konungen bött genom åren,
där firar han julen, där möter han våren,
förrän han till Tullgarn sig slutligt beger,
när högsommarsolen på himmelen ler.

Vår konung på Ulriksdal bor med sin maka
var höst och var vår de dit vända tillbaka,
ty ljuvliga minnen dess salar bebo
långt mer än man äger av Sofiero.

På Glimmingehus skriar ugglan i tornet
och Ljungby bevakar båd "pipan och hornet"
så att inte trollen dem taga igen,
som en gång de gjorde för rätt länge sen.

En kärlekens sång ifrån Gripsholm det klingar,
kung Erik sin längtan till Karin än bringar
när månen i natten sitt silver där strör
det är som hans klingande luta man hör.

Det bor romantik över slotten i Norden
långt mera än någonstans här uppå jorden.
De stå såsom minnen från tider som flytt
och vad de för landet en gång ha betytt.

Ur: Einar Westling - Spela och sjung 56 kända visor och sånger, Andra samlingen - Westlings Musikförlag 1956

Haga slott

Drottningholms slott

Ulriksdals slott

Nog bör man göra det lilla man kan

Nils Ferlin
melodi: Sandahls kanon

^G Förlåt mina vänner, jag mej presenterar ^{Am}
^{D7} i glädje och gamman jag sällan fallerar. ^G
Min sångröst är skral, så det skriker ibland, ^C ^{Am}
^G men nog vill jag göra det lilla jag kan. ^{D7} ^G

^G En fästmö jag har huru länge det varar ^{Am}
^{D7} rätt galen i mej som i övriga karar. ^G
En smiska jag till så det blixtra och brann ^C ^{Am}
^G för nog vill man göra det lilla man kan. ^{D7} ^G

^G En dag var jag uppe hos stadens atleter ^{Am}
^{D7} och fingra på stänger och allt vad det heter. ^G
Sen lyfte jag ledigt - tre droppar på tann ^C ^{Am}
^G för nog bör man göra det lilla man kan. ^{D7} ^G

^G På boxare blev det rätt soprent i Sverige ^{Am}
^{D7} och borta i USA flög Widden på berge. ^G
Men Bergmästar Nordkvist där har ni en man, ^C ^{Am}
^G som nog skulle göra det lilla han kan. ^{D7} ^G

^G För svenskarna är ändå inte så klena ^{Am}
^{D7} och Grosshandlar Viktor är duktig i bena. ^G
Att Nurmi behändigt bak ryggen försvann ^C ^{Am}
^G på det vill jag hålla det lilla jag kan. ^{D7} ^G

1929 skrev Fabian (Nils Ferlin) en annan text med boxningsinnehåll till en känd melodi, Sandahls kanon. Titeln på kuplettvisan var "Nog bör man göra det lilla man kan", och den Widden som nämns är Johnny Widd, Hugo Widlund, som föddes 13 november 1907, som blev proffsboxare 1927 och boxades 17 matcher, varav fyra i USA november 1928 - februari 1929.

Nils Ferlin i bokstäver och siffror

Gymnasten Ferlins storhet kan direkt skådas i realexamensbetyget, som möjligen kan betraktas som ojämnt men där man ändå måste konstatera att Nils Johan Einar Ferlin fick högre betyg i ämnet Gymnastik än i ämnet Modersmål:

Kristendom AB
Modersmål a
Tyska B
Engelska B
Historia AB
Geografi a
Matematik B
Biologi B
Fysik C
Kemi C
Gymnastik A
Flit B
Uppförande B

Av tre friidrottstävlingar åren 1918 och 1919 kan vi upprätta en möjlig lista på personbästa för Nils Ferlin:

400 m: 65,0
10.000 m: 40.17,0
Höjd: 146
Stav: 260
Längd: 522
Tresteg: 10,74
Kula, sammanlagt: 19,60 (10,76 + 8,84)
Kula, bästa hand: 10,76
Kula, sämsta hand: 8,84
Spjut, sammanlagt: (37,81 + 22,51) 60,32
Spjut, bästa hand: 37,81
Spjut, sämsta hand: 22,51.

Källa: Lars Sandlin, Aftonbladet

Holmgrens anteckningsbok

melodi: Sandahls kanon

G **Am**
En ynkelig visa jag börjar att sjunga
D7 **G**
till varning för fruntimmer, gamla och unga.
C
Den handlar om Holmgren som lade ut krok
G **D7** **G**
för kvinnor och sen förde anteckningsbok.

G **Am**
Till många små flickor han låtsades fria
D7 **G**
och bad var och en att få låna en tia.
C
Ibland gick det bra och ibland uppå tok,
G **D7** **G**
men allt skrev han opp i sin anteckningsbok.

G **Am**
Där stod det att Anna var bra till att gästa,
D7 **G**
men bättre var Stina, och Maja den bästa.
C
Men Lisa, som blivit herr Holmgren för klok,
G **D7** **G**
var struken uti hanses anteckningsbok.

G **Am**
Och Holmgren fick pengar och fästemör värre
D7 **G**
men ingen utav dem fick make och herre.
C
Han lånade bara, ja, tänk en sån slok,
G **D7** **G**
och läste och skrev i sin anteckningsbok.

G **Am**
Men troheten tryter hos älskande även.
D7 **G**
Man gick till polisen, som fångade räven.
C
Han nekade först, men hux flux fick man snok,
G **D7** **G**
på Holmgrens försvarliga anteckningsbok.

G **Am**
Bak hänglås och bom ses nu Holmgren förtvina.
D7 **G**
Han sitter och tänker på Maja och Stina
C
Han tänker uppå hur han fordom sig vrok,
G **D7** **G**
men för nog ej mer någon anteckningsbok.

Bells telefon

melodi: Sandahls kanon

G **Am**
Go´ vänner, för eder mig lyster att sjunga
D7 **G**
en visa, och lyssnen båd´ gamla och unga.

C
Den visan är ny ifrån topp och till tån
G **D7** **G**
och handlar och rör sig om Bells telefon.

G **Am**
Först vill jag för eder, go´ vänner, berätta
D7 **G**
hur lätt man en sån telefon kan inrätta.

C
Först borrar man hål uti väggen i vrån,
G **D7** **G**
där man vill placera sin Bells telefon.

G **Am**
Sen tar man en järntråd så lång man vill ha´ n
D7 **G**
och träder den ut över husen i stan.

C
En blecklur man fäster i änden uppå´n,
G **D7** **G**
så har man ju genast en Bells telefon.

G **Am**
Sen hör man ju sången och dito musiken
D7 **G**
långt bättre än själva teaterpubliken.

C
Och när man förnimmer applådernas dån,
G **D7** **G**
man ropar ”da capo” i Bells telefon.

G **Am**
Än hör ni förlovades kyssar och kutter,
D7 **G**
hur pigorna stundom får bannor av mutter,
C
hur mästar´n tar lärpojken in för att klå´n
G **D7** **G**
allt kan man få höra i Bells telefon.

G **Am**
Men ej nog med att man hör sång och musiken
D7 **G**
långt bättre än själva teaterpubliken
C
nej, allt vad som tilldrar sig bakom ridån
G **D7** **G**
man även kan höra i Bells telefon.

Ett farligt frieri

melodi: Sandahls kanon

^G En saga om kärlek jag nu vill berätta ^{Am}
^{D7} och när Ni har hört den, så medger Ni detta: ^G
^C Vårt liv är teater och filmkomedi. ^{Am}
^G Rubriken kan bli va: Farligt frieri. ^{D7} ^G

^G Han var prins utav Wales, när sagan begyntes ^{Am}
^{D7} med blodet så blått att det utanpå syntes. ^G
^C Men Simpsonska blodet det var gredelint, ^{Am}
^G så det ansågs inte som tillräckligt fint. ^{D7} ^G

^G Vi förut ha hört om den leende prinsen, ^{Am}
^{D7} att han inte titta så mycket på kvinnsen, ^G
^C (men) så fann han fru Simpson och kärleken brann, ^{Am}
^G fast Simpsonska var gift med sin andra man. ^{D7} ^G

^G Sen hände att dom till Paris for en vända ^{Am}
^{D7} och firade där med varann veckoända. ^G
^C Om Simpson ej va´ gift med konungens son, ^{Am}
^G så tror jag det inte alls var långt ifrån. ^{D7} ^G

^G Så brukade prinsen mest hela sin löning ^{Am}
^{D7} att köpa presenter till hennes försköning, ^G
^C så Edward på pengar blev alldeles ren. ^{Am}
^G Men hon fick pärlband på båd´ armar och ben. ^{D7} ^G

^G Och så det begav sig att Edward blev konung, ^{Am}
^{D7} och liksom ett bi ur en blomma tar honung, ^G
^C vill kungen när han av regering är trött ^{Am}
^G så gärna få njuta utav något sött. ^{D7} ^G

^G Så ville han Simpson vid altaret ^{Am} äkta
^{D7} men då kom protester ifrån tjocka ^G släkta
 och från ärkebisp^Cen av ^{Am} Canterbury
^G de sa allihop: ^{D7} Snälla Edward, ^G låt bli...

^G Och Baldwin skrodera och aldrig han ^{Am} höll opp
^{D7} så att det såg ut som det var ^G Baldwins bröllop.
 Till slutet blev kronan för Edward för ^C tung,
^G så han sa ifrån: ^{D7} De ska ^G fassen va´ kung!

^G Han sade till bisp^Cen och Baldwin och ^{Am} morsan:
^{D7} Mitt jobb kan Ni nu överlämna till ^G brorsan.
 För kärlekens skull gick han från sitt ^C palats
^G och lämna en ganska ^{D7} väl ^G avlönad plats.

^G Nu säger en del - Jag hör inte till ^{Am} dessa -
^{D7} att Edward bort äkta en riktig ^G prinsessa
 och gjort missis Simpson till kungens ^C dansös,
^G så hade han ej behövt bli ^{D7} arbetslös.

Abdikation och giftermål

En konstitutionell kris uppstod i november 1936 när Edvard önskade gifta sig med den två gånger frånskilda amerikanskan Wallis Simpson. Som frånskild var det oacceptabelt att hon blev drottning. Edvard föreslog ett morganatiskt äktenskap, vilket skulle göra att Simpson inte blev drottning men detta ansåg premiärministern Stanley Baldwin och andra politiker oacceptabelt. Edvard såg då inget annat val än att abdikera, vilket han gjorde den 11 december 1936.

Den 8 mars 1937 fick han av sin bror och efterträdare, Georg VI av Storbritannien, titeln "hertig av Windsor" (Duke of Windsor), en titel som dog ut med honom. Edvard och Mrs Simpson gifte sig den 3 juni 1937 i en privat ceremoni nära Tours i Frankrike.

Edvard omgavs efter abdikationen av rykten för att ha vissa sympatier för Hitler-tyskland, och gjorde bland annat ett besök i Tyskland då han träffade Hitler. Efter kriget fick han inga offentliga uppdrag, utan levde som pensionär.

Kyrkovärdens antermobilhistoria melodi: Sandahls kanon

Jo, saka var den, att min kärring börja bråka
och ville burdus liksom herrskapsfolk åka,
och vår gamla trilla va' int' nog schangtil,
så ho' skulle prompt ha en antermobil.

Jag börja naturligtvis straxt protestera,
men käringa ha vant sig att själv få regera,
och jag fick ge in, jag min gamle stofil,
och gick bort och hyrde en antermobil.

Först fick jag en läxa, där bort i butiken,
om skötsel av antermobilmekaniken,
men hyrkusken gav mig ett leaste smil,
då jag åkte bort i hans antermobil.

Men löckligen kom jag te' sist fram te' gåla
och käringa mi' stod i siden och pråla,
jag stanna maskin, ho' for in som e' pil
och skrek: "Här ska nu åkas antermobil!"

Allt gårdsfolket stod där omkring oss och flina
och bocka sig för att vi blivit så fina
och prästamor satt så morsk och trankil,
som om ho' alltjämt åkt i antermobil.

Så vred jag på krana som släppte på krafta
men olyckligtvis jag då blanda bort skafta,
maskinen tog skutt och for av som en pil
men baklänges gick nu vår antermobil.

Och käringa skrek och ho´ höppa och skaka
och jag vre´ på kranera fram och tebaka,
de´ raspa och gnall som en plåt mot en fil,
men ingenting stöppa vår antermobil.

Vi vrängde iväg ibland fölke och fäna,
och körde så rakt opp i hugget bland träna,
och där mellan stubbera, fast som en kil,
där satt vår eländiga antermobil.

Och käringa, ho´ blev liksom slagen av skräcken,
och höppa från bilen på huvud i bäcken,
och vatten och skällsord flöt som ur sil
det landa´ på mig och min antermobil.

Sist loma vi båda te´ bakers te´ stuga,
härnäst lär nog Brunte och trilla få duga.
Jag tror int´ att käringa mi´ blir så schangtil
att åter ho´ frestar på antermobil.

Skräddarens lår

text: Emil Norlander
melodi: Sandahls kanon

Att ti - den går fram - åt i o - li - ka ske - den, det vet man, men
vad som har hänt här - för - le - den för - vis - so med eld - skrif på sport - him - len
står; om skräd - darn som res - te om - kring i en lår.

Den skräddarn av ödet har fått sina slängar,
han längta få resa - men hade ej pengar.

Dock plötsligt ett ljus i hans hjärna uppstår:
att resa som fraktgoods omkring i en lår.

Han kröp ner i lårn mitt i mörkaste natten
med tre apelsiner och ett kvarter vatten.
Och se´n till Paris uppå järnväg det går
med skräddarn och vattnet i skräddarens lår.

Hur än som han tumlade om med bagaget
höll skräddaren uppe det tyska kuraget.
Och aldrig, därför uti borgen jag går -
var skräddaren "skräddare" uti sin lår.

Se´n for han till Stockholm med vattenransonen,
men när som man hyva med lårn vid stationen,
stationskarln som träffad av blixten där står,
ty usch, vad det lät ifrån skräddarens lår!

G Am
 Man våga knappt andas och började maka
 D7 G
 sej mera och mera från låren tillbaka,
 C Am
 tills man genom springan en brevlapp sej får...
 G D7 G
 Dom trodde visst fan satt i skraddarens lår.

G Am
 Se'n visa han sej varje kväll för publiken
 D7 G
 och samma publik var alls inte besviken.
 C Am
 Det är inte ofta som skåda man får
 G D7 G
 en skraddare komma till sej i en lår.

G Am
 O, tänk vilken glädje bland ungarlars skara
 D7 G
 om tyskens exempel så följdrikt skull' vara
 C Am
 och här varje skraddare reslusten får!
 G D7 G
 nog fan skall man kunna bestå dem en lår!

En sann visa om en tysk skraddare som reste Europa runt i en lår.
 (Sjungen av Axel Sernqvist, när skraddaren uppträdde på Alhambra.)

Emil Norlander

Murarhantlångerskornas strejk melodi: Sandahls kanon

^G Vi murarhantlangerskor strejkat som männen ^{Am}
^{D7} och nu ha vi segrat som även I kännen, ^G
först avslogs vår bön om förhöjning men så ^C ^{Am}
^G behagade man att tillmötes oss gå. ^{D7} ^G

^G I början man trodde att vi voro svaga ^{Am}
^{D7} men kvinnornas svaghet är endast en saga. ^G
Beslutsamhet finns det och handling och mod ^C ^{Am}
ja, det finns en kraft som är kärnfrisk och god. ^G ^{D7} ^G

^G Vi tillhöra arbetets torftiga kvinnor ^{Am}
^{D7} men äro väl ej som de svarta slavinnor ^G
Vi leva i "frihetens stamort" och där ^C ^{Am}
man lön för sitt arbete rättvist begär. ^G ^{D7} ^G

^G Då vi bära dagarnas hetta och tunga ^{Am}
^{D7} på torget vår mening vi fritt ut må sjunga. ^G
En stubb är så god som en stövel minsann ^C ^{Am}
och fanns ingen kvinna så fanns ingen man. ^G ^{D7} ^G

^G De kjortlar som visst icke äro av siden ^{Am}
^{D7} de duga förvisso i dagliga striden ^G
i dagliga kampen mot brist och mot nöd ^C ^{Am}
i kampen för rättvisa, frihet och bröd. ^G ^{D7} ^G

^G Se, kinden är brunstekt, av solen jag bränd är ^{Am}
^{D7} vi ha ej som frökvarne snövita händer ^G
ack nej, men de duga för hantverket än - ^C ^{Am}
kamrater - nu skola vi langa igen. ^G ^{D7} ^G

Mursmäckornas strejk - bakgrund

Storskiftet hade slagit sönder det medeltida samlevnadsmönstret på landet. Landsbygdsbefolkningen proletariserades när små jordlotter slogs ihop till stora. Effektivare metoder gjorde att färre människor behövdes i jordbruket. Andelen självvägande bönder minskade och fler blev tjänstehjon. Ogifta kvinnor fick i bästa fall bo hos släktingar, arbeta som pigor eller hoppa in som daglönare när bönderna behövde folk. Andra tvingades ut på landsvägarna för att tigga.

Under 1800-talet sjönk jordbrukets andel av sysselsättningen från 80% till 60%, samtidigt som befolkningen ökade starkt. Gamla strukturer som byalag och skrän försvann, vi fick en rörlig arbetsmarknad baserad på lönearbete och folkomflyttningar. Fattigdomen på landet var stor och det verkade inte finnas någon framtid där. Många sökte därför lyckan i Amerika eller staden.

Stockholms expanderande arbetsmarknad fungerade som en magnet och drog till sig unga, ogifta kvinnor från hela landet. Det flyttade in så många att staden fick ett stort kvinnoöverskott. När det gällde yrkesvalet var flickorna från landet flexibla, det var tex vanligt att kvinnor bar tegel på stadens många byggarbetsplatser. Dessa kvinnor kallades mursmäckor. Deras arbete var hårt och uselt betalt.

Året 1888 strejkade Stockholms mursmäckor och lyckades få ett par öre mer i timmen. Andra kvinnor fick arbete inom textilindustri, handel och restaurang. Unga flickor från landet var kunniga i hushållsarbete och kunde få arbete som hembiträden åt stadens växande medelklass. Då fanns ingen pigdebatt, att lägre klasser skulle vara pigor åt högre klasser var en självklarhet. Med hembiträdenas extremt låga löner och långa arbetstider hade många råd att ha tjänstefolk.

En mursmäcka bar bruk åt två murare. Kvinnorna som kom från Småland, Öland och Dalarna, bodde ofta i sommartomma lador utanför stan och gick barfota till in till bygget varje dag för att spara på skorna.

Denna bild är från operabygget i Stockholm som blev färdigt 1898.

Ur: "Perspektiv på Stockholm"

4 juli 1888 hade de oorganiserade murarhantlangerskorna på ett bygge på Flemminggatan i Stockholm fått nog av omänskligt slit för en lön som inte gick att leva på. Typiskt att kvinnor hänvisades till det tunga och mycket farliga arbetet att på ofta bräckliga träställningar bära upp murbruk till de ofta fem våningar höga hus som på den tiden växte fram i Stockholm. Dagen lång bar de så kallade bruksmäckorna ett ok och två träämbar, träspanner, med murbruk. En börda på hela 60 kilo.

Så här beskrevs hantlangerskornas arbete av signaturen "Murargrabb" i den samtida arbetartidskriften "Under röd flagg": "Di bär fyra i lag: den första går från laven å en trappa upp, den andra och den tredje hvar sina två trappor upp, å den fjärde går omkring och tömmer – ett djävla göra att förstöra händerna. Å att ta emot ovet sen! Därför tura flickorna om att också med de. En å annan gång ve ombytena kan di komma å att räta på ryggen eller säja varann några ord, men d'ä inte ofta."

Aftonbladet rubricerade händelsen "Stockholms första kvinnostrejk" och så här tecknar Svenska Dagbladet 5 juli 1888 strejkens första dag:

"Arbeterskorna vid byggena på Kungsholmen ha i går börjat strejka. De har fortsatt till Vasastaden och taga der varande arbeterskor med sig. Meningen är att som idag fortsätta till byggena i andra delar av staden. Deras begäran är att få avlöningen höjd till 18 öre i timmen, för närvarande betalas 16 eller 17 öre per timme. Arbetstiden är 12 timmar per dygn. Hittills ha inga oordningar förefallit. Detektiv och uniformerad polis åtföljer det qvinliga tåget."

I flera dagar drog kvinnorna från bygge till bygge och alltfler anslöt sig till strejken. Detta trots att de enligt tidningsreferat blev "... bemötta med gyckel från ungsvennerna på byggnadsställningarna, men de beslutsamma 'jäntorna' läto sig icke detta bekomma utan fortsatte lugnt sin väg."

En visa behandlande Bildsköne Bengtssons bravader

melodi: Sandahls kanon

Den bildsköne Bengtsson är mannen för dagen,
i årtal har han lekt blindbock med lagen.

Han vilar ibland men så åter en da'
hans namn syns med fetstil på löpsedlarna.

Och se härom dan fick man åter upp spåret,
som en gång förut var det nästan på håret
att man honom fångat - men fångsten blev tji,
än Bildsköne Bengtsson är lycklig och fri.

Uti Örbyhus hastigt avbröt man tinget
man spanade vilt - men man hittade inget,
ty Bengtsson han gillar att stjäla i ro
och därför förbliver han inkognito.

Den svenska polisen den darrar i vrede
och tror att herr Bengtsson är släkt med den lede.
Hur väl dom än dämmer, så finns det ett hål
där han pressar genom sin smidiga bål.

Han sprängt kassaskåp på snart sagt alla ställen,
men innan polisen nått platsen för smällen
den Bildsköne alltid har hunnit gå bort
och lagväktararmen befunnits för kort.

Ja, det bör bli plats uti Sveriges annaler
för mannen som alltid fann utloppskanaler
hans namn i historien skall stråla med glans
mer svärfjällad fisk uti Sverige ej fanns.

^G Och han gör ju nytta ändå för polisen ^{Am}
^{D7} som alltid med säkerhet följer devisen: ^G
^C Om det sker en stöld och man tjuven ej tar ^{Am}
^G då är det herr Bengtsson som brottslingen var. ^{D7} ^G

^G Men skulle den Bildsköne knycka en limpa ^{Am}
^{D7} så skulle han säkert i snutnätet dimpa. ^G
^C På sådana stölder - det är sant och visst ^{Am}
^G är svenska poliskåren specialist! ^{D7} ^G

Transkription av ett skillingtryck från 1934 (ur Hans Anderssons samling "Aldrig kommer duvungar blå utav korpäggen vita. Skillingtryck om brott och straff 1708-1937 (2006)).

Harald Bernhard Bengtsson föddes 1893 i Vittsjö socken i Skåne. Vid två års ålder dog hans pappa i lungshot och när han skulle börja sin skolgång skickades han till sina morföräldrar i Småland. Här växte han upp i ett kärlekslöst hem med hårt arbete och gudsfuktan som främsta uppfostringsmetoder.

14 år gammal flyttade han från sina morföräldrar. Kanske blev hans personlighet så formad av bibelcitater och skuld känslor att hans revolt mot samhället och auktoriteter kom att leda honom in i kriminaliteten?

Han väckte sympati hos många, då han under sin kriminella bana aldrig använde våld mot personer. Många historier gjorde honom till en Robin Hood som stod på de fattigas sida mot myndigheterna.

Under åren 1932-34 var han på en mycket uppmärksammas landsomfattande stöldturné tillsammans med Folke Johansson, känd som "Tatuerade Johansson". De båda blev rikskända då de lyckades gäcka polisen i drygt två år. En koja i Göingeskogarna var deras bas det sista året. Sedan polisen upptäckt gömstället senhösten 1934 flydde de västerut och blev fast en vecka senare utanför Göteborg.

År 1935 dömdes Bengtsson till åtta år och tre månaders fängelse. Efter avtjänat straff 1943 hölls han kvar av medicinska skäl på obestämd tid, men lyckades rymma 1944 och höll sig undan i ett halvår. Efter en ny bedömning försattes han på fri fot med övervakning hösten 1945.

Under åren 1909 till 1951 tillbringade han 25 och ett halvt år i fängelse. Under 1950-talet fick han arbete hos en herrekiperingsfirma i Göteborg. 1953 står hans namn i telefonkatalogen med titeln "hemskräddare". Det här var ett arbete han fortsatte med även sedan han fått sin folkpension. Harald Bengtsson avled i juli 1966 och skrevs in i myndigheternas dokument som "Skräddarmäster Bernhard Harald Bengtsson".

Mälaredramat

melodi: Sandahls kanon

1. ^G Ack, oh vad fasa, ^{Am} hvad hiskligt att höras,
^{D7} en sten rent däraf till tårar kan röras.
^C Jag menar det drama som utspelats ^{Am} har
^G när båten "Prins Carl" ^{D7} ifrån Arboga ^G far.
2. ^G På gamla århundra't, så man nu ^{Am} säger
^{D7} mycket har timat på bygd som i ^G städer
af rån och af mord och af ^C gräsliga ^{Am} brott
^G på nya århundra't man kulmen ^{D7} dock ^G nått.
3. ^G Ty dramat på Mälar'n det ^{Am} uppväger alla
^{D7} den bofven ej nöjd var med ^G stålet det kalla,
utan sköt med revolver och kulor och ^C krut ^{Am}
för att herre på båten sig ^G göra till ^{D7} slut ^G.
4. ^G Från Långholmen bofven ^{Am} nyss frigiven blifvit
^{D7} och sedan åt Norrland på ^G vandring han drifvit.
och varit och hälsat på ^C fader och ^{Am} mor,
^G där han lovat ^{D7} bättring, men man ^G ej honom tror.
5. ^G Ack, Nordlund han hade en ^{Am} idé i sin hjärna -
^{D7} kanske förgäves han mot den ^G sökt spjärna -
att få sig en skuta och bli ^C egen ^{Am} kapten
^G och handla med mat ^{D7} uppå ^G Östersjön se'n.
6. ^G I Arboga går han på ^{Am} tanken och rufvar
^{D7} han tittar på ^G båtarnas dörrar och hufvar.
Får syn på "Prins Carl" och ^C gör ^{Am} genast sitt val
^G som sedan för många ^{D7} blir ^G gräsliga kval.

7. Denna här båten jag tror nog sig lämpar
om som ett vilddjur jag riktigt här kämpar
kanske här finns penningar mycket ombord
då skall jag dem taga med våld och med mord.
8. Ombord på "Prins Carl" har man alls ingen aning
och ingen kan heller ju giva en varning
för Nordlunds hemska och djäfvulska plan
i god tro man därför går ut ifrån sta'n.
9. Måne och stjärnor ej breda sitt glitter
på stranden har tystnat all fåglarnas kvitter
ja, allt är stilla på sjö och på land
på däck smyger Nordlund med kniv i sin hand.
10. Så stänger och regler han till alla låsen
smygande sikte han får på kapten se'n
rusar så fram och sänker sin knif
i ryggen två gånger och tager hans lif.
11. Den kække kaptenen till däckets föll neder -
"Min Gud var mig nådig" - det sista han beder -
men bofven han hör ej alls där uppå
hans plånbok blott söker och lyckas att nå.
12. Som vanligt, när vilddjuret blod har sett flyta
med Nordlund det gick och han börjar att ryta:
"Här dö ska hvareviga endaste en
på skutan skall herre jag nog blifva se'n"

13. Den nästa, som träffas af bofvens mordlusta:
 en stackars kvinna, hvars söner sig rusta
 att rädda lifvet på moder så kär
 men Nordlund snart herre öfver dem är.
14. När styrman på båten hör skottena knalla,
 och finner hur många för Nordlund måst falla
 så rusar han fram för att bofven slå ned
 men mötes af kulor och tvingas fly med.
15. Han i styrhytt sig gömmer, men bofven kom åter:
 ”Nej, styrman för intet jag undkomma låter -
 på ångbåten själf skall jag taga befäl
 därför skall jag säkert dig skjuta ihjäl!”
16. Styrmannen själf blev nu slagen av fasa
 från bryggan i däck han ned lät sig hasa
 undan för vilden som pardon icke gav
 och rädda sig så ifrån förtidig graf.
17. I rökhytten sutto några herrar och spela
 då bofven kom in dit sig reste den ena
 men ett skott i sin kropp han genast då fick
 sedan åter Nordlund mot styrhytten gick.
18. ”Full fart i maskinen!” så han ropar i röret
 Till ”Mäster”. Han lyder dock ej fast han hör´et
 ”Det här går ej an, vi törna”, han säger till sig
 ”Jag slår välan back, ty ej lyder jag dig!”

19. Nu Nordlund han rusade till maskinkappen
 men "mäster" har redan stängt af hela trappen
 och bofven får åter ge sig af uppå däck
 där han vadar i blodet, så högt som en bäck.
20. På afstånd å fjärden syns lanternor blänka -
 hjälpen försynen vill ändtligen skänka -
 Det är båten "Köping" som nalkas med fart -
 nu, Nordlund, på brotten slut är det snart!
21. Som "Prinsen" på vattnet blott ligger och drifver,
 att allt ej är klart, det tanken ingifver
 hos skepparn på "Köping" som ropar: "hallå!
 hvar är Rönngren, är det fel, kan ni inte gå?"
22. Men bofven han siktar mot "Köping" och skriker:
 "Jag skjuter på den, som genast ej viker!" -
 Och orden han låter åtföljas av skott
 samt springer till räddningsbåten se´n bort.
23. Med stora krafter och vana han sänker
 båten så ensam mot vattnet och tänker:
 "Bäst att sig rädda!" och ror sedan bort
 han i becksvarta mörkret försvann inom kort.
24. Hvad fasa nu folket från "Köping" får skåda
 då de gå ombord för att hjälpa och råda
 Bredvid hvarje offer man finner ett nytt
 från fyra av dem redan lifvet har flytt.

25. Att boven han nu ror för brinnande lifvet -
 sig rädda han vill - det är ju helt gifvet.
 Se ´n han stigit i land han springer helt fort
 Men samvetet slår ´n ej fast det väl ha bort.
26. Till Eskils stad kommen, han kläder sig handlar
 och på allt vis sig rikligt förvandlar
 Tager sig skjuts och far till Skogstorpet ut
 där polisen på bragden dock snart gör ett slut.
27. Med bojor omgärdad han föres till häktet
 fri ifrån vilden är människosläktet.
 Vi hoppas att aldrig uppå denna jord
 slik gräselig handling skall mer blifva spord.
28. De käcka polismän, som bofven tog fången
 en vers bör ock ha uti den här sången
 ty knepiggt och modigt de buro sig åt
 som re ´n första da ´n lad för skurken försåt.
29. Och sedan nu Nordlund kommit för rätta
 sturskhet mot domar ´n han endast vill sätta
 han ångrar sig ej, han säger, ett grand
 skulle gärna till mord åter höja sin hand.
30. Den mannen han är och förblifver en gåta
 mänskligt att döma, borde han gråta
 blod öfver brotten, och hans samvetes kval
 man ´an till bön upp till himmelens sal.

31. ^G Domen nu fallit och rättvis ^{Am} det är den,
^{D7} mången dock anser - den sista ^G färden:
 Dödsdom - för mild ^C är för brottet ^{Am} så stort -
^G men tiden är sådan, vi ha den ^{D7} så gjort. ^G
32. ^G Medkänsla och saknad vi må skänka ^{Am} åt alla
^{D7} som för mordlusten hos bofven ^G måst falla
 och hoppas att tröst ^C må ^{Am} blifva beskärd
^G åt änkor och barn ^{D7} invid ^G sörjande härd.

Mälaredramat 1900

Den 17 maj 1900 begick Nordlund ett av de värsta dåden i svensk kriminalhistoria, nämligen massmordet på ångaren Prins Carl.

Han hade kvällen innan stigit på båten i Arboga och löst en biljett till Stockholm. Hans bagage bestod av kniv, pistol och ett antal hänglås, med vilka han ämnade låsa båtens maskinrum.

Enligt den plan som skildras i boken Mälarmördaren: historien om ett brott (1979) så hade han för avsikt att råna så många som möjligt på båten och få med sig skeppskassan, varefter han skulle sätta eld på båten för att dölja sitt brott.

Planen lyckades han emellertid inte genomföra, delvis på grund av att några på båten förmådde dra till sig uppmärksamhet från en annan mälarbåt, Köping.

Facit av hans handlingar blev ändå omfattande: fyra döda (en femte avled efter en vecka på sjukhus), nio skadade (varav åtta överlevde) och en sönderslagen båt. Bytet blev 845 kronor, stulna från kapten Rönnlund (han fick inte tag i skeppskassan). När ångaren Köping närmade sig Prins Carl flydde Nordlund i livbåten, och lyckades obemärkt ro i land. Han skall ha köpt nya kläder i Eskilstuna och med en hårsman klarat sig från att bli gripen av polisen där.

Han hade ursprungligen planerat att ta sig till Köpenhamn via Göteborg. Han kom dock aldrig längre än till Skogstorps järnvägsstation där han greps av tre poliser. Vid gripandet skall Nordlund ha yttrat fraser som "Detta var min hämnd på mänskligheten" och "Tur för er att jag inte kom med tåget, för då hade många fler dött".

Nordlund avrättades klockan 08:00 på morgonen den 10 december på Västerås länsfängelse genom handbila. Skarprättare var A. G. Dalman som utförde sin femte och näst sista avrättning. Enligt boken Mälarmördaren är Nordlunds sista ord; "Gud vare mig syndare nådig och trygg i min Jesu armar".

Mordet på Kommendörsgatan

Karl August Frisk
melodi: Sandahls kanon

Hur litet man nu sätter värde på ^G ^{Am} ^{D7} ^G
det visar ju Mörner och Wykman och kniven
och Snickare-Kalle som ^C ^{Am} ^{D7} ^G
en ^G ^{D7} ^G ^G ^G ^G
människa som namnet Andersson bar.

Uppå ett Kafé de just träffades ^G ^{Am} ^{D7} ^G
de började där mycket fredligt i ^G ^G
gamman
de drucko sitt öl och de tog sin pris ^C ^{Am} ^{D7} ^G ^G ^G
snus
och Kalle sig fick liten början till rus.

Men bäst som de sutto vid glaset och ^G ^{Am} ^{D7} ^G
prata
så började Kalle på Andersson ^G ^G
gnata
ty Andersson skyldig sen ^C ^{Am} ^{D7} ^G ^G ^G
åratal var
till Kalle en slant av det minsta man har.

Om blott tio öre de började ^G ^{Am} ^{D7} ^G
träta
så lite kom Kalle att sansen ^G ^G
förgäta
han hota´ med stryk och han ^C ^{Am} ^{D7} ^G ^G ^G
grälade gällt
men Andersson svara ej heller så ^G ^{D7} ^G ^G ^G
snällt.

Sen skildes de åt men hos Kalle av ^G ^{Am} ^{D7} ^G
gnatet
uppblussade genast förtärande ^G ^G
hatet
och hämnas han ville den ^C ^{Am} ^{D7} ^G ^G ^G
futtiga slant
tyvärr blev hans hämnd dock en ^G ^{D7} ^G ^G ^G
smul´ för bastant

På Kommendörsgatan han Andersson ^G ^{Am} ^{D7} ^G
mötte
och genast mot honom då Kalle sig ^G ^G
stötte
i luften syns kniven och genast ^C ^{Am} ^{D7} ^G ^G ^G
man hör
hur Andersson ropar: "Ack Herre, jag ^G ^{D7} ^G ^G ^G
dör!"

Karl Björnlund nu genast sågs modet dock tappa
och skyndade sig från den mördade schappa
det rysliga snittet som Andersson fått
det rakt genom halsen så dödande gått.

Det samlades folk ifrån öster och söder
men ingen kan hjälpa att mannen förblöder
och ingen vill hjälpa polisen i hast
att få Kalle Björnlund, den flyende, fast.

Man sökte i landet, man sökte i staden
och långa haranger man skrev uti bladen
men Snickare-Kalle stod icke att få
fast kniven han brukat man hittade på.

Ty på ett Kafé hade Kalle den lämnat
sen han likväl först hade sälja den ämnat
han var liksom rädd för det vapen han fört
med vilket ett människoliv han förstört

En dag uti Gävle gick Kalle i fällan
ty brottslingen undgår sitt öde så sällan
men därför hade han ökat sitt brott
och stulit en klocka som skåda han fått.

Karl Björnlund dock syntes ej vidare ängslad
fast ofta förut han också varit fångslad
Hans samvete tycktes ej oroligt alls
fastän han skar av Murar-Anderssons hals.

Men uti den saken syns pengarnes välde ^G ^{Am}
 ett liv tio öre den gången blott gällde ^{D7} ^G
 det är ju förfärligt att sådant har skett ^C ^{Am}
 år adertonhundra och nittioett! ^G ^{D7} ^G

Man läser kat'kes och man lagen predikar ^G ^{Am}
 men ändock man aktar ej alls sina likar ^{D7} ^G
 trots tusentals präster och Frälsningsarmé ^C ^{Am}
 så blir mänskligheten allt lastfullare. ^G ^{D7} ^G

Året var som sagt 1891....

Det här året utkom Frälsningsarméns sångbok *Stridssånger* med en ny, utökad upplaga. Sigge Wulff uppträdde på hösten på Berns och sjöng Kvinnor och champagne, Isabella och Kalle P. På nyåret avled han i tuberkulos.

Ernst Ragnar Rolf, ursprungligen Johansson, föddes den 20 januari 1891 i Falun.

Karl Emil Georg Johnson föddes 14 april 1891 i Hedvig Eleonora församling, Stockholm.

Artur Hazelius lät uppbygga världens första friluftsmuseum - Skansen, öppnat för allmänheten 1891

AIK grundades söndagen den 15 februari 1891 i Stockholm på Biblioteksgatan 8. Långt senare, den 12 mars, bildades Djurgårdens IF.

Adam och Eva

Margareta Nord
melodi: Sandahls kanon

När vi våra skrivelser ska producera
vi gör först en kladd där vi börjar radera
och stryka och ändra och får så till slut
ett snyggt original när det sedan skrivs ut.

I tidens begynnelse utav Vår Herre
först skapades Adam, men han blev dessvärre
en bristfällig kladd till vår människosläkt.
Sen skapades Eva - och hon blev perfekt!

Du mansgris som trott du ar skapelsens krona
du måste dig med denna tanken försona:
Din syn på dig själv den är blott en chimär
för bara en kladd - det är just vad du är!

Ur Kvinnosyn, SRF-kvinnornas nyhetsbrev Nr 2 2010

En titt i Bibeln - 1917 års översättning

Och HERREN Gud sade: "Det är icke gott att mannen är allena. Jag vill göra åt honom en hjälp, en sådan som honom höves." Och HERREN Gud danade av jord alla markens djur och alla himmelens fåglar, och förde dem fram till mannen för att se huru denne skulle kalla dem; ty såsom mannen kallade var levande varelse, så skulle den heta.

Och mannen gav namn åt alla boskapsdjur, åt fåglarna under himmelen och åt alla markens djur.

Men för Adam fann han icke någon hjälp, sådan som honom hövdes. Då lät HERREN Gud en tung sömn falla på mannen, och när han hade somnat, tog han ut ett av hans revben och fyllde dess plats med kött.

Och HERREN Gud byggde en kvinna av revbenet som han hade tagit av mannen, och förde henne fram till mannen. Då sade mannen: "Ja, denna är nu ben av mina ben och kött av mitt kött. Hon skall heta maninna, ty av man är hon tagen."

1 Mosebok 2 18-23

Götgatsvisan

Anders Berglund
melodi: Sandahls kanon

En ynkelig visa jag börjar att sjunga
om vad som kan hända båd' gamla och unga.
Den handlar om Stockholm och människor där
men också om Hansson, som borgarråd är.

Högt uppe på Söder, där finns det en gata
som Götgatan heter se'n lång tid tillbaka
och där bor det männ'skor just som du och jag
med olika yrken av alla de slag.

Där finns det butiker och hantverkslokaler
och ölfik där som man kan svinga pokaler
om se'n alla värddar höll husen i skick
så bleve den gatan en fröjd för var blick!

Men nu ska ni höra vad "staden" vill göra:
jo, dom vill all charmen kring gatan föstöra
och bygga kontor och två storvaruhus
och flytta allt folket till Tensta burdus!

Men folket på Götgatan ville ej flytta,
så dom slog sig samman och blev som förbytta
och började, oförskämt nog, ställa krav
på reparationer av husen rentav.

Dom gick upp till Hansson och framförde kraven
och sade att innan vi lägges i graven
vill vi vara med och bestämma om det
som rör våran framtid, Ers Högvördighet!

G Am
Då började Hansson så illa att svärja
D7 G
och höja på rösten åt folket och härja
C Am
och påstod att det inte alls angick dem
G D7 G
vad staden vill göra med deras hem!

G Am
Men folket på Götgatan samlades åter:
D7 G
”Nu hjälper det föga att vi går och gråter,
C Am
nej vi måste kämpa tills vi fått vår rätt
G D7 G
och fått våra herrar att slå till reträtt!

Ur: Vishäfte nr 1 - Visor skrivna och sjungna av oss som gått ihop för att göra något åt det tillsammans - Arkiv samtal

I det översiktliga planprogrammet *Söder 67* skulle fyra kvarter på ömse sidan av Götgatan rivas. Det var kvarteren Nederland, Östergötland, Västergötland och Pelarbacken större som skulle jämnas med marken. Bland annat skulle husen där Södergården och Almgrens sidenväveri finns i dag ha rivits. Tanken var att skapa ett stort kommersiellt centrum med kontor och varuhus norr om Medborgarplatsen.

Mariagruppen av det nybildade *Söders byalag* lyckades i början av 1970-talet skapa en tillräckligt stor opinion för att rädda de hotade kvarteren. *Götgatsvisan* framfördes på några byalagsmöten på Södergården som upplåtits gratis av hemgården till byalaget.

Skånska glas- och pantoffelprodukter melodi: Sandahls kanon

^G På himmelen vandra sol, ^{Am} stjärnor och måne
^{D7} och kastar sitt ljus på en kall sexa från ^G Skåne
som glimmar så grant på fad i lång rad
^G en skåneländsk pärla som står på parad. ^{D7} ^G

^G Så låt oss nu smaka den ljuvliga ^{Am} nektar
^{D7} som gjorts av pantoffler från tusentals ^G hektar
som läskedryck hör den till tio i topp. ^C ^{Am}
Nu lyfter vi glaset och gör botten opp! ^G ^{D7} ^G

^G När hela systemsortimentet vi ^{Am} provat
^{D7} rent objektivt aktar vi icke för rov att ^G
förkunna att Skåne som vanligt är ^C ^{Am} bäst.
Mot sådant dekret höres ingen protest! ^G ^{D7} ^G

Akvavit - Nordens nationaldryck

Kalla akvavit för brännvin och du riskerar att åka på en propp – eller att åtalas. Denna Skandina viens nationaldryck omgärdas av både lagstiftning, romantik och kulturhistoria.

Akvavit är inte vilken nubbe som helst – precis som falukorven är den namnskyddad och försedd med egen EU-lag. Här fastställs att endast sprit som i huvudsak smaksatts med kummin och/eller dill får kallas akvavit. Alla andra smaksatta snapsar får nöja sig med att kallas för brännvin.

Namnet förpliktigar alltså och ger en viss statusprägel – däremot behöver det inte betyda att akvaviten har högre kvalitet än annat brännvin. Akvavit hör till de populäraste snapsarna – både till jul, påsk, midsommar och till kräftorna. En aromatisk akvavit som aperitif eller digestif (före respektive efter maten) ligger också i tiden. Och den måste inte svepas, den går utmärkt att smutta på. Akvavit har rentav blivit trendig – fatlagrad akvavit är numera lika intressant som fatlagrad whisky och rom.

Skåne Akvavit (nr 80)

Kryddad sprit Internationellt märke
Alkoholhalt 40,0 % Sockerhalt 3 gram/liter
Användning: Serveras kyld som snaps.
Smak: Ren smak med inslag av kummin, anis och fänkål.
Färg: Blek, ljusgul färg. Provning 2009-02-27
Leverantör: Altia Sweden AB Producent Altia
Doft: Ren doft med inslag av kummin, anis och fänkål.

Melodi: Sandahls kanon

(eller Skånska slott och herresäten - som ofta får stå som melodihänvisning)

OSIS 2008

Melodi: Skånska slott och herresäten

Med Kallur som faller och Klüft som tar felsteg
blir Svensson i soffan så dystert och helseg.
Med nubbar som river höjs hoppet, och sen:
"I London, nej genast, VITAR DOM IGEN!"

Författare:

Cajsa Rydén, Spånga

ETT STOCKHOLMSFÖRSÖK

Melodi: Skånska slott och herresäten

Har du bil i Stockholm men vill trängas gratis
bör du fylla tanken med jäst och potatis.
Låt sen bilen stå med sin dyra bensin...
för trängsel lär du få kring ditt brännevin.

Författare: Erik Blom, Hässelby

EJ FÖR FIN FÖR BRÄNNVIN

Melodi: Skånska slott och herresäten

Fin whiskey som har smak
av mosse och tjära,
det vill jag ej bjuda
på nära och kära.
Då bjuder jag hellre
på vanligt brännvin
och skiter blankt i
om jag ej är så fin.

Författare: Ulf Söderqvist, Malmö

DÅLIGA FLICKOR

Melodi: Skånska slott och herresäten

En finkelsnaps, dålig, den smakar förfärligt.
Och dålig kokt fisk är förskräckligt besvärligt.
Och dåliga skaldjur det är jätteskumt.
Men dåliga flickor är inte så dumt.

Författare: Olle Lindmark, Göteborg

VÄNTANS VISA

Melodi: Skånska slott och herresäten

Här står det ett snapsglas, framför mej på bordet
Men se nu har en långrandig jäkel fått ordet
Jag svittas i pannan och händerna tvår
Håll truten din satan så snapsen vi får.

Författare; Peter Roadson, Skurup

DEN FÖRSTA OCH SISTA...

Melodi: Skånska slott och herresäten

Den första den river i halsen besvärligt.
Den sista kan ge dig baksmälla förfärligt.
Problemet kan lösas helt lätt, resolut.
Den första och den sista dom håller du ut.

Författare: Sven-Åke Lindmark, Uddevalla

$E = mc^2$

Melodi: Skånska slott och herresäten

När Einstein studerade massan och ljuset
så ljusnade plötsligt problemet med ruset:
Ett glas med en hel massa Renat uti
förvandlas i kroppen till ren energi.

Rolf Malmström, Ängelholm och Jan Carlestam

LINNÉ

Melodi: Skånska slott och herresäten

För 300 år se'n, Linné i naturen
studerade växterna o även djuren.
Han titta i luppen och skrev på latin
och tänkte rätt mycket på blommor och bin.

Till helgen han bordlade systematiken
och köpte en flaska i brännvinsbutiken.
Av pistiller o ståndare lustarna väcks
och fyra, fem snapsar kan leda till sex.
Författare: Zaida Bylund, Älvsjö

Om drunkning

Melodi: Skånska slott och herresäten

De flesta som drunknar dör inte av spriten
De dör av allt vatten som lurar i viken
så om du ska segla, drick vad som än hänt
ej starkare vatten än sexti procent.

Melodi: Skånska slott och herresäten
Författare: Ulf Sjödin, Sollentuna

När Helan man druckit

Melodi: Skånska slott och herresäten

När Helan man druckit
och Halvan ska dricka.
Det känns som att kyssa
en nymornad flicka.
Ju mera man får,
desto mer vill man ha,
En ensamman jäkel
gör alls ingen gla.

Melodi: Skånska slott och herresäten

Systemskifte

Melodi: Skånska slott och herresäten

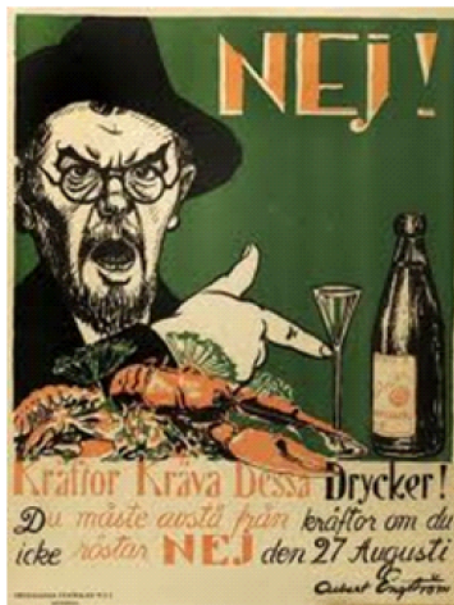
När vi far till utlandet på bilsemester
så bunkrar vi upp inför kommande fester.
Tillbaks igen upptäcks i hemlandets tull
att förar'n är nykter, men bilen för full.
Författare: Caj Gustafsson, Simrishamn

PAWLOWS HUNDAR

Melodi: Skånska slott och herresäten

När flaskorna öppnas och snapsarna stundar
då sitter vi vackert som Pawlows små hundar
som dreglande hoppas att törsten snart släcks
och lyfter på foten – av nån sorts reflex.

Författare: Martin Holmström, Uppsala

Det naturliga urvalet

Melodi: Skånska slott och herresäten

När Darwin studerade liv i naturen
Så fann han att först dör de svagaste djuren
De sämsta bland hjärnceller dör också först
Så öka din IQ och minska din törst.

Författare: Rolf Malmström, Örkelljunga

Sigvard Marjasin

Melodi: Skånska slott och herresäten

Hans nåd, Sigvard Marjasin, ex-exellenset,
han klippte och klistrade på residenset.
Jag klipper en sju-åtta punsch som avec,
sen klistrar min gom flera dagar i sträck!
Vinnande punschvisa Ritualkarnevalen 1998.
Helsingkrona nation

Inkontinensvisa

Melodi: Skånska slott och herresäten

På gator som trampats av Ask och von Platen.
På stenar som blickat på Broman, Piraten.
På Lundagårds träd, som har skuggat Tegnér.
På allt har jag kissat och lustfyllt blött ner!

